

**AZAD
KASHMIR
AT
A
GLANCE
1990**

AZAD GOVT. OF THE STATE OF JAMMU & KASHMIR
PLANNING & DEVELOPMENT DEPARTMENT

CONTENTS

Sr. No.	TITLE	Pages
1.	A GLANCE THROUGH THE BASIC FACTS	1-5
2.	BASIC ECONOMIC FACTS. (Figures)	
*	Geographical Features.	6
*	Population.	7
*	Administrative set up.	8
*	Agriculture.	9-10
*	Forests.	11
*	Power.	12
*	Transport & Communications.	13
*	Water.	14
*	Education.	15-16
*	Health.	17-18
*	Industries and Minerals.	19
*	Tourism.	20-23
*	Development Outlays (1955-88).	24
*	Annual Development Programmes under Sixth and Seventh Five Year Plans.	25-26
*	Sectoral expenditure and allocations in Sixth and Seventh Five year Plans.	27

A GLANCE THROUGH THE BASIC ECONOMIC FACTS AND DEVELOPMENT PROGRAMMES

GENERAL:

Azad Jammu and Kashmir lies between Longitude 73° - 75° and Latitude 33° - 36° with an area of 5134 Sq. Miles or 13297 Sq. Kilometres.

The topography is mainly hilly and mountaineous with valleys and stretches of plains. The area is full of natural beauty with thick forest, fast flowing rivers and curly streams. The main rivers are Jhelum, Neelum and Poonch. The climate is sub-tropical highland type with an average yearly rainfall of 150 cms. The elevation ranges from 360 metres in the south to 6325 metres in the north. The snowline in winter is around 1200 metres above sea level while in summer it rises to 3300 metres.

According to the Population census of 1981, the total population is 1.980 million, which is estimated to be over 2.518 million in 1990. Almost 100% of the population is Muslim. 91% of the total population is rural, whereas, 9% is urban. The density of population is 189 persons per sq. kilometre as against 134 persons per sq. kilometre in Pakistan. The literacy ratio is 28.3% (1981 census).

The total farm family income was estimated at Rs. 9,721 (in 1981) out of which Rs. 6,902 i.e. 71% was derived from off-farm activities and Rs. 2,819 i.e. 29% from the farms.

The total area under cultivation is around 171402 hectares which is about 13% of the total area. The major crop is Maize followed by Wheat, Rice and Millet while the minor crops include Grams, Pulses, Oil-Seeds and Vegetables.

The area under fruit cultivation is about 7,996 hectares. These include Apples, Pears, Apricots, Walnuts, Plums and others.

The area under forests is about 553099 hectares, which is approximately 42% of the total geographical area as compared to 3% in Pakistan. Some of the important species of trees are Deodar, Kail, Fur, Spruce, Cheer and others.

ADMINISTRATIVE:

Azad Kashmir has a parliamentary form of Government. The President of Azad Jammu and Kashmir is the Head of State, while the Prime Minister supported by a council of Ministers is the Chief Executive. It has its own Supreme Court and a High Court besides Legislative Assembly comprising 40 directly, 8 indirectly elected (3 males and 5 females) members.

Azad Kashmir is divided into five administrative districts, viz, Muzaffarabad, Poonch, Bagh, Mirpur and Kotli, with Muzaffarabad town as the capital of the state.

The people's participation is available through the elected institutions of local bodies. There are 180 Union Councils, 12 Town Committees, 30 Markaz Councils and 7 Municipal Committees, with 16 sub-divisions and tehsils and 1644 Villages.

ECONOMIC DEVELOPMENT:

It would be correct to say that at the time of partition in 1947, the economy in Azad Jammu and Kashmir was on subsistence level. However, the determination to build the area was there. So, it was in early 70's that economic development of the area started in right earnest. Even though the financial resources were very limited, the planners made good efforts in laying down a proper path for the rapid development of the area.

PHYSICAL INFRASTRUCTURE:

a. ROADS:

Roads besides air transport are the only mode of transportation in Azad Jammu and Kashmir. The present road length position and its comparison with the position in 1947 is given below:--

ROAD LENGTH IN KMS.

Year	Metailed	Fairweather	TOTAL
1947	100	165	256
1977	430	509	939
1990	1576	1042	2618

b. POWER:

At present in mid 1990 the installed Grid capacity is 101 MVA. The transmission lines have been extended to 1365 villages (11100 Kilometres) out of 1644 villages and about 240863 consumers have been provided connections. The per capita electricity delivered for consumption in Azad Kashmir is 168 KWH in 1990. At the time of independence, power facility was practically non-existent in Azad Jammu and Kashmir. The Government is laying great emphasis for generating electricity in order to meet the growing domestic as well as industrial requirements. As such, it was planned to launch a programme of constructing a number of small Hydel stations, and two such stations have been completed so far in this regard.

c. PIPED WATER SUPPLY

In case of Urban areas, 90% of the population is being provided piped water supply through house connections whereas remaining 10% through public stands. So far, 45% of rural population is being provided water supply. At the time of independence availability of piped water supply was non-existent. In Urban areas, the per capita availability of water was 20 GPD which has been planned to be increased to 60 GPD, by the end of Seventh Five Year Plan.

SOCIAL INFRASTRUCTURE:

a. HEALTH FACILITIES:

There are 1366 hospital beds available in the area averaging 0.542 per 1000 population. The number of doctors is 382 including specialists and dental surgeons giving an average of 0.152 per 1000 population as compared to the national average of 0.175. The comparison of health facilities in 1947 and present position is given in a table on page 18.

b. EDUCATION:

In Azad Jammu and Kashmir 92% of boys and 78% girls of the primary age group (5-9) years are in schools as compared with national average of 80% and 32% respectively. It is planned to effect 100% enrolment both for boys and girls at primary level by the end of the year 1990 as against the target year of 1992 fixed by national education policy.

The number of educational institutions in 1947 and their increase over the years is given in the table on the page 16 which shows the quantum of progress made in this field in Azad Kashmir. Two new polytechnic institutes one at Rawalakot and the other at Muzaffarabad will be opened in the coming years.

AIRPORTS,

In order to provide easy and fast means of travel, the Government of Azad Jammu and Kashmir in collaboration with the Civil Aviation Authority of Pakistan, has constructed two airports at Muzaffarabad and Rawalakot which have started operation by now and it has been planned to construct two more airports at Mirpur and Kotli during the Seventh Five Year Plan.

GEOGRAPHICAL FEATURES

Area	:	5134 Sq. Miles or 13297 Sq. Kilometres
Longitude	:	73° - 75°
Latitude	:	33° - 36°
Topography	:	Mainly hilly and mountainous with valleys and plains at some places.
Climate	:	Sub-tropical highland type
Rainfall	:	Average 150 centimetres
Elevation from sea		
Range from South	:	360 Metres
" " North	:	6325 Metres
Snowline		
In winter around	:	1200 Metres
In summer around	:	3300 Metres
Main Rivers	:	Jhelum - Neelum and Poonch.

POPULATION

- (i) Total population of Azad Jammu and Kashmir in 1981 census. 1.980 Million
- (ii) Projected population in 1990: 2.518 „
- (iii) Population in 1981 census and projected population in 1990 districtwise: (000)

	Azad Kashmir	Muzaffarabad	Poonch	Bagh	Kotli	Mirpur
1981	1980	466	407	315	365	427
1990	2518	593	516	401	464	544

- (iv) Male population in 1981 census = 1.022 Million
- (v) Female population in 1981 census = 0.958 Million
- (vi) Sex ratio in 1981 census = 107 Males per 100 Females.
- (vii) Urban - Rural ratio in 1981 census
Urban	9%
Rural	91%
- (viii) Birth rate in 1981 census 4.4%
- (ix) Death rate in 1981 census 1.7%
- (x) Growth rate in 1981 census 2.7%
- (xi) Density per sq. kilo-metre in 1981 census 149 persons.
- (xii) Density per sq. kilo-metre in 1990 (projected) 189 „
- (xiii) Literacy ratio in 1981 census 28.3%
- (xiv) Literacy ratio among males (1981 census) 42.8%
- (xv) Literacy ratio among females (1981 census) 12.5%
- (xvi) Religion Almost 100% Muslim.

ADMINISTRATIVE SET UP

- (i) Districts. 5= (1) Muzaffarabad
(2) Mirpur
(3) Poonch
(4) Kotli
(5) Bagh
- (ii) Sub-Division Tehsils : 16= (1) District Muzaffarabad
(1) Muzaffarabad
(2) Hattian
(3) Kundalshahi,
(2) District Mirpur
(1) Mirpur
(2) Dudjal
(3) Bhimber
(4) Samani
(3) District Poonch
(1) Rawalakot
(2) Pallandri
(3) Hajira
(4) District Kotli
(1) Kotli
(2) Fatehpur (Nikial)
(3) Sehnsa
(5) District Bagh
(1) Bagh
(2) Haveli
(3) Dhirkot
- (iii) Thanas/Police Stations : 29
- (iv) Markaz councils : 30
- (v) Municipal committees : 7
- (vi) Town committees : 10
- (vii) Union councils : 180
- (viii) Villages : 1644

AGRICULTURE

Area under cultivation	171402 Hectares
	13% of total area
Cropped area	240207 Hectares
Irrigated area	12586 Hectares
Un-Irrigated area	158816 Hectares
Area under Maize	122000 Hectares
Area under Rice	7000 Hectares
Area under Wheat	79000 Hectares

CROPS

Major. Maize, Wheat, Rice.
 Minor. Grams, Pulses, Oil seeds, Vegetables (Potatoes).

FRUITS

Apple, Pears, Apricots, Walnuts, Plums.

ARE UNDER FRUITS. 7996 Hectares

SOURCE OF IRRIGATION

- (a) Canals.
- (b) Tube wells.
- (c) Irrigation channels from Nullahs and Streamlets etc.

FARM MACHINERY IN USAGE

- (a) Tractors.
- (b) Buldozers.
- (c) Thrashers.

FERTILIZER CONSUMPTION

- (i) All type of fertilizers consumed during the year 1988-89. 7760 M. Tons
- (ii) All type of fertilizers consumed during the year 1989-90. 7752 M. Tons.

PLANT PROTECTION COVERAGE

- (i) Plant protection coverage during the year 1988-89. 1805 Hectares.
- (ii) Plant protection coverage during the year 1989-90. 1792 Hectares.

FOREST

Area under Forests	553099 Hectares 42% of total geographical area.
Area under commercial forests	364539 Hectares
Area under un-commercial Forests	188560 Hectares
Area under Deodar trees	17257 Hectares 3.12% of total forest area.
Area under Kail trees	35568 Hectares 6.43% of total forest area.
Area under Fur/Spruce trees	40471 Hectares 7.32% of total forest area.
Area Under Pine (Cheer) trees.	55679 Hectares 10.07% of total forest area.
Area under broad leaved trees	896 Hectares. 0.16% of total forest area.
Area under other trees	403228 Hectares 72.90% of total forest area.
Total geographical Area.	1329700 Hectares.

POWER

Year	Total connections	Domestic	Commercial	Industrial
1983-84	93846	76067	16858	921
1984-85	107712	88336	18327	1049
1985-86	128661	105146	22386	1129
1986-87	154504	192313	23876	1315
1987-88	182628	154235	26961	1432
1988-89	201861	171921	28414	1526
1989-90	240863	209823	29464	1576

Small Hydel Stations.	4
Villages electrified	1365
Kilometrage of HT Lines and Kilometrage of L. T Lines	11100
Gird Stations	10
Transformers	4285
Consumers	240863
Installed grid capacity	101 MVA
Per capita electricity delivered.	168 KWH

TRANSPORT & COMMUNICATION

Roads.

Road length in kilometres

Metalled	1576
Fair weather	1042
<hr/>	
Total:	2618

Telegraph and Tele-Communications.

GPO's	4
Post Offices	275
Branch Post Offices	880
Telephone exchange (Offices)	101
Telephone working connections	10261
Installed capacity of exchanges	11985
Public Call Office working under SCO	64
Public Call Office working under Post Offices	58
Extra departmental Public Call Offices	62*

*PCO Kasguma has been closed.

WATER

Piped Water Supply

URBAN	90% House connections
	10% Public stands
RURAL	45%

HEALTH

Hospitals including CMHs	11
T.B. Hill Hospitals	1
Hospital beds	1366
Rural health centres	20
Basic health units/First aid posts	427
Doctors including specialists	352
Dental surgeons	30
Nurses	95
Lady health visitors	64
Village dais	1165
T. B. Clinics	25
Laprosy centres/sub centres	34
Expanded Programme of Immunization.	90%

COMPARISON OF HEALTH FACILITIES IN 1947
WITH PRESENT POSITION IN AZAD KASHMIR.

HEALTH FACILITIES	Position in 1947	Position in 1990
Hospital Beds	30	1366
Rural Health Centres	--	20
Basic Health Units	11	427
M.C.H. Centres (Maternal & Child Health Centres).	--	17
Doctors including specialists and Administrative Doctors.	--	352
Dental Surgeons	--	30
Nurses	--	95
Lady Health Visitors	--	64
Village Dais	--	1165
E.P.I. Coverage.	--	90%

INDUSTRIES & MINERALS*INDUSTRIES

PUBLIC	—
PRIVATE	571
TOTAL:	571
1. Industrial estates	7
2. Vocational Youth Centres for Males.	5
3. Vocational Youth Centres for Females.	4
4. Vocational Institutions for males.	4
5. Training/Dev. Centres for wood working, Carving and wool weaving.	2
6. Women industrial schools	31
7. Multi-trade training centres for women	10

* It also includes small scale industries.

MINERALS

1. Gypsum	10. Sand
2. Fireclay	11. Ruby
3. Coal	12. Tourmaline
4. Graphite	13. Bentonite
5. Bauxite	14. Yellow ochre
6. Limonite	15. Pyrites
7. Mica	16. Siderite
8. Soapstone	17. Limestone
9. Marble	18. Dolomite.

TOURISM

NAME OF PLACES WHERE FOREST REST HOUSE,
TOURIST HUTS & PWD GUEST HOUSES ARE AVAILABLE

1. FOREST

1. DISTT MUZAFFARABAD

1. Rest House Noon Bangla	11. Rest House Kutton
2. " " Dingian	12. " " Noori Nar
3. " " Saikhala (Neelum valley)	13. " " Halmat
4. " " Bandi Ashkote	14. " " Reshian
5. " " Keran (N. Valley)	15. " " Kahian
6. " " Dawarian	16. " " Gari Dupatta
7. " " Thonian	17. " " Kohalla
8. " " Sharda	18. " " Daokhan
9. " " Kel	19. " " Chakothi
10. " " Janavi	20. " " Danna

2. DISTT. BAGH

1. Rest House Dhirkote	3. Rest House Mohammadi Gali.
2. " " Arja	4. " " Forward Kahutta

3. DISTT POONCH

1. Rest House Pallandri	3. Rest House Trarkhal
2. " " Balloch	4. " " Abbaspur

4. DISTT KOTLI

1. Rest House Sensa	5. Rest House Broohian
2. " " Senah Banah	6. " " Khaui-ratta
3. " " Choach	7. " " Fatehpur
4. " " Holar	

5. DISTT MIRPUR

1. Rest House Mirpur	5. Rest House Masnooh
2. " " Chachian	6. " " Bhimber
3. " " Baghsar	7. " " Jandi
4. " " Chowki	chantra.

2. TOURISM

1. DISTT MUZAFFARABAD

1. Rest House Muzaffarabad	8. Tourist Hut Dawarian
2. " " Chikar	9. " " Sharda
3. " " Chananian (Leepa)	10. " " Neelum
4. " " Neelum	11. " " Noon Bangla
5. " " Halmat	12. Angler's Hut Subri
6. Forest Hut Salkhala (2)*	13. Youth Hostel Sharda (2)
7. Tourist Hut Kutton (2)	14. Youth Hostel Daokhan
(Under construction).
	15. Tourist Hut Chikar.

* One more under construction.

2. DISTT BAGH

1. Tourist Huts Dhirkot (3)	3. Rest House Neela But
(Under construction)
2. Log Hut Dhirkot	4. Rest House Lasdana
(Under construction)

3. DISTT POONCH

1. Rest House Rawalakot (2)	3. Tatta Pani Inn
2. Hut Chotta Gala Banjosa	4. Youth Hostel Chotagala
(Under construction)

4. DISTT MIRPUR

1. Angler's Hut Mirpur	3. Rest House Jandi Chaurra
2. Information Centre Mirpur City.	

5. DISTT KOTLI

1. Rest House Kotli (under construction)
2. Rest House Khairatta
3. Rest House Karaila Majhan (Under construction)
4. Tourist Rest House Fatahpur Nikial (Under construction).

3. P.W.D.

1. DISTT MUZAFFARABAD

1. State Guest House Nural M'abad	4. Rest House Chinari
2. Guest House Muzaffarabad	5. " " Chikar
3. Rest House Lohar Gali	6. " " Authmaqam

2. DISTT BAGH

1. Rest House Bagh	3. Rest House Sudhangali
2. " " Chechan	4. " " Kahutta

3. DISTT POONCH

1. Rest House Hajira	4. Guest House Rawalakot
2. " " Pallandri	5. Inspection Hut Mung
3. " " Trarkhel	

4. DISTT KOTLI

1. Rest House Kotli	2. Rest House Fatehpur
(Nikial)
(Under construction) |
|---------------------|--|

5. DISTT MIRPUR

1. Rest House Mirpur	3. Rest House Bhimber
2. " " Samahni	

DEVELOPMENT OUTLAYS

1955 to 1993

PERIOD	Rs. Million	
	Total	Average Per Annum
IST FIVE YEAR PLAN (1955-60)	10.000	2.000
2ND " " " (1960-65)	39.420	7.884
3RD " " " (1965-70)	88.050	17.610
Non Plan period (1970-78)	611.324	76.415
Fifth Five Year Plan (1978-83)	1444.000	288.800
Sixth Five Year Plan (1983-88)*	3102.278	620.456
Seventh Five Year Plan (1988-93)	5219.800	1043.960

* Final Figures

ANNUAL DEVELOPMENT PROGRAMMES UTILIZATIONS/
ALLOCATIONS DURING 6TH & 7TH FIVE YEARS
PLAN PERIODS

(A) (SIXTH FIVE YEAR PLAN)
(1983-1988)

YEAR	(Rs. Million)		
	ADP allocation	Utilization	Percentage Utilization
1983-84	396.300	405.412	102.3 %
1984-85	450.000	438.888	97.53 %
1985-86	600.000	631.549	105.25 %
1986-87	728.228	762.326	104.68 %
1987-88	877.809	860.283	98.00 %

(B) SEVENTH FIVE YEAR PLAN
(1988 -- 1993)

(Rs. Million)

Year	ADP allocation	Utilization	Percentage Utilization
1988-89	847.082	845.925	99.86 %
1989-90	961.700	961.70*	100 %
†1990-91	978.00	—	—
1991-92	—	—	—
1992-93	—	—	—

* Estimated figure.

† Special Development Programme of Rs. 103.000 Million is not included in it.

*SECTORAL EXPENDITURE AND ALLOCATIONS
IN SIXTH AND SEVENTH FIVE YEAR PLANS.

(Rs. Million)

Name of Sector	Sixth plan expenditure 1983-88	Seventh plan alloca- tion 1988-93	Percentage of total allocation of Seventh plan
1	2	3	4
1. Agriculture	419.450	574.20	11.0 %
2. Water & Power	735.445	1513.70	29.0 %
3. Industries & Minerals (including AKMIDC)	81.010	156.60	3.0 %
4. Transport & Communi- cations	732.429	1200.50	23.0 %
5. Physical Planning and Housing	268.080	469.80	9.0 %
6. Education and training	291.876	783.00	15.0 %
7. Health	253.607	522.00	10.0 %
8. Others	320.381	—	—
Total	†3102.278	5219.80	100 %

* Final Figures

† Source: Co-ordination Section P & D Deptt.

آزاد
کشمیر
ایک
نظر
میں
۱۹۹۰ء

آزاد حکومت ریاست جموں و کشمیر
محکمہ منصوبہ بندی و ترقیات

فہرست

نمبر شمار	عنوان	صفحہ
۱-	بنیادی معاشی حقائق کا تحریری جائزہ	۵ - ۱
۲-	بنیادی معاشی حقائق (اعداد و شمار جغرافیائی حالات	۶
	آبادی	۷
	انتظامیہ	۸
	زراعت	۹ - ۱۰
	جنگلات	۱۱
	برقی قوت	۱۲
	نقل و حمل و مواصلات	۱۳
	پانی	۱۴
	تعلیم	۱۵ - ۱۶
	صحت عامہ	۱۷ - ۱۸
	صنعت و حرفت / معدنیات	۱۹
	سیاحت	۲۰ - ۲۳
	ترقیاتی منصوبہ جات ۱۹۵۵ء - ۱۹۹۳ء	۲۴
	چھٹے اور ساتویں پنجالہ منصوبہ جات کے تحت سالانہ ترقیاتی پروگرام	
	۱۹۸۳ء تا ۱۹۸۸ء اور ۱۹۸۸ء تا ۱۹۹۳ء	۲۵ - ۲۶
۲-	چھٹے پنجالہ منصوبہ میں خرچ اور ساتویں پنجالہ منصوبہ میں خرچ کی تجزیہ و جدوالہ مختلف سیکٹرز۔	۲۷

معاشی ترقی

یہ کہنا نہایت درست ہوگا کہ آزادی کے وقت ۱۹۴۷ء میں آزاد کشمیر میں اقتصادی ترقی نہ ہونے کے برابر تھی لیکن ترقی کرنے کا ارادہ اور لگن سمیت زیادہ تھی، تاہم آزاد کشمیر میں معاشی ترقی کا صحیح سمت میں آغاز ساتویں عشرے کے شروع میں ہوا، منصوبہ سازوں نے خطے کو تیز رفتار ترقی سے ہمکنار کرنے کے لئے معروضاتی ذرائع کے باوجود موثر کوششیں کیں۔

طبعی اور سماجی ڈھانچہ

طبعی ڈھانچہ :-

الف :- سرسٹیک :-

آزاد کشمیر میں ذرائع آمدورفت کے لئے سرسٹیک ہی ہوائی سروس کے علاوہ واحد ذریعہ ہیں۔ موجودہ سرسٹیکوں کی لمبائی اور ۱۹۴۷ء میں سرسٹیکوں کی حالت کا ذیل میں تقابل پیش کیا جا رہا ہے۔

کلومیٹر میں سرسٹیکوں کی لمبائی :-

سال	پختہ	غیر پختہ	میزان
۱۹۴۷ء	۱۰۰	۱۶۵	۲۶۵
۱۹۷۷ء	۴۳۰	۵۰۹	۹۳۹
۱۹۹۰ء	۱۵۷۶	۱۰۴۲	۲۶۱۸

ب :- بجلی

۱۹۹۰ء کے وسط تک فی الوقت قائم شدہ گزٹ شدہ صلاحیت ۱۰۱ ایم ڈی۔ اے ہے۔

بجلی کی ہم رسانی کیلئے ۱۹۴۴ء دیہات میں سے ۱۳۶۵ دیہات تک ۱۱۱۱ کلومیٹر لمبی لائن بچھائی جا چکی ہے، جس سے ۲۳۷۸۶۳ ماہانہ استفادہ کر رہے ہیں، فی کس بجلی کا استعمال ۱۹۷۷ء میں ۷۰ کے ڈیبلٹیڈ ایچ فی کس سے بڑھ کر ۱۹۹۰ء میں ۱۶۸ کے ڈیبلٹیڈ ایچ فی کس ہو گیا ہے۔ آزاد جموں و کشمیر میں آزادی کے وقت بجلی کی سہولت عملی طور پر نہ ہونے کے برابر تھی، حکومت علاقے میں گھریلو اور صنعتی صارفین کو وڈرافٹ برقی ٹانگ کو پورا کرنے کیلئے خصوصی توجہ دے رہی ہے۔ اس مقصد کے لئے چھوٹے پن بجل گھروں کا منصوبہ زیر عمل ہے اور ایسے ہی دو پن بجلی گھر مکمل ہو چکے ہیں۔

ج :- آب رسانی :-

شہری علاقوں میں آبادی کے ۹ فیصد گھروں میں نلکوں کے ذریعے پانی ہتیا کیا جاتا ہے جبکہ ۱۰ فیصد سپلائی سٹیٹ سے پانی حاصل کرتے ہیں۔ دیہی آبادی کے ۳۵ فیصد کو پانی کی فراہمی ممکن ہو گئی ہے۔ آزادی کے وقت نلکوں کے ذریعے آب رسانی کا کوئی وجود نہیں تھا، اس سے قبل شہری علاقوں میں پانی کی فراہمی فی کس ۲۰ گالین یومیہ تھی جس کو ساتویں پانچ لاکھ منصوبہ کے اختتام تک بڑھا کر ۶۰ گالین یومیہ بنانے کا منصوبہ بنایا گیا ہے۔

سماجی ڈھانچہ :-

الف :- طبی سہولیات :-

اس وقت علاقے میں ہسپتالوں میں ۱۳۶۶ بستروں کی گنجائش ہے جو فی ہزار کی آبادی میں ۵۴۲ افراد کی ضرورت پوری کرتے ہیں۔ ڈاکٹروں کی تعداد بشمول ماہرین و دندان ڈاکٹر ۳۸۲ ہے جو فی ہزار آبادی میں ۱۵۲ کی شرح برقرار رکھ رہے ہیں جبکہ قومی سطح پر اوسط ۱۷۵ ہے، ۱۹۴۷ء اور موجودہ وقت میں طبی سہولتوں کا جدول صفحہ ۱۸ پر ملحقہ فرمائیں۔

ب۔ تعلیم

آزاد جموں و کشمیر میں ۵ سے ۹ برس تک کی عمر کے ۹۲ فیصد بچے اور ۷۸ فیصد بچیاں سکول جاتی ہیں، جبکہ قومی سطح پر یہ تناسب ۸۰ فیصد اور ۳۲ فیصد ہے، قومی تعلیمی پالیسی کے حوالہ سے ۱۹۹۲ تک تمام لڑکوں اور لڑکیوں کو ابتدائی تعلیم کے لئے سکول بھیجنے کے برعکس آزاد کشمیر میں یہ منصوبہ بناری کی گئی ہے کہ تمام لڑکوں اور لڑکیوں کو ۱۹۹۰ کے آخر تک ابتدائی تعلیم فراہم کی جائے گی۔ آزاد کشمیر میں تعلیمی ترقی کا جائزہ لینے کے لئے ۱۹۹۷ء میں تعلیمی اداروں کی تعداد اور مابعد اس میں اضافے پر مبنی اعداد و شمار ایک جدول میں جو کہ صفحہ ۱۶ پر ہے ملاحظہ فرمائیں۔

ہوائی مستقر

عوام کو تیز رفتار ذریعہ نقل و حمل مہیا کرنے کی خاطر حکومت پاکستان کے محکمہ شہری ہوا بازی کے تعاون سے حکومت آزاد جموں و کشمیر نے مظفر آباد اور راولا کوٹ میں دو ہوائی اڈے تعمیر کیے ہیں جو کہ آج کل زیر استعمال بھی آگئے ہیں۔ اور ساتویں پنج سالہ منصوبے کے دوران میرپور اور کوٹلی کے مقامات پر بھی ہوائی اڈے تعمیر کئے جانے کی منصوبہ بناری کی گئی ہے۔

بنیادی

معاشری

حقائق

(اعداد و شمار)

جغرافیائی حالات

پانچ ہزار ایک سو چونتیس مربع میل

رقبہ

تیرہ ہزار دو صد تانوے مربع کلومیٹر

۴۵ ڈگری

۴۳ ڈگری

طول بلد

۳۶ ڈگری

۳۳ ڈگری

عرض بلد

تریاہ تہ پہاڑوں اور پہاڑیوں میں پھیلی

جغرافیائی خصوصیات

ہوئی وادیاں اور میدان ہیں -

نیم علاقائی پہاڑی طرز کی ہے

آب و ہوا

ادسٹ ۱۵۰ سنٹی میٹر

بارش

جنوب میں ۳۶۰ میٹر

ہلندی

شمال میں ۶۳۲۵ میٹر

سرام میں تقریباً ۱۲۰ میٹر

خطہ برقیاری

گرا میں تقریباً ۳۳۰۰ میٹر

جہلم، نیلم اور پونچھ

خاص دریا

زراعت

زیر کاشت رقبہ	۱۷۱۳۰۲	ہیکٹر
	کلے رقبہ کا ۱۳ فیصد	
بار آور رقبہ	۲۳۰۲۰۷	ہیکٹر
آبی رقبہ	۱۲۵۸۶	"
غیر آبی رقبہ	۱۵۸۸۱۶	"
رقبہ زیر کاشت مکئی	۱۲۲۰۰۰	"
رقبہ زیر کاشت چاول	۷۰۰۰	"
رقبہ زیر کاشت گندم	۷۹۰۰۰	"

فصلیں

مکئی	_____	خصوصی
گندم	_____	
چاول	_____	
چنا	_____	معمولی
دالیں	_____	
روشنی اجناس	_____	
سبزیاں	_____	

رقبہ زیر کاشت پھلدار پودہ جات ثمرات

۷۹۹۶	ہیکٹر	
سیب		
ناشپاتی		
اخرنٹ		
تھمبانی اور آٹو		
انہار	(و)	ذرائع آبپاشی
ٹیوب ویل	(ب)	
نرسی اور نالے وغیرہ	(ج)	
وغیرہ		
ٹریکٹر	(الف)	زیر استعمال کھیتی باڑی مشینری (الف)
بلڈوزر	(ب)	
آلات گاہی	(ج)	

کھاد کا استعمال

۱۹۸۸ - ۱۹۸۹	کے دوران تمام اقسام کی کھادیں استعمال ہوئیں۔ ۷۷۰ ہیکٹر ٹن
۱۹۸۹ - ۱۹۹۰	کے دوران تمام کھادوں کا استعمال ۷۷۳ ہیکٹر ٹن
۱۹۸۸ - ۱۹۸۹	کے دوران تحفظ پودہ جات ۱۸۰۵ ہیکٹر رقبے میں کیا گیا۔
۱۹۸۹ - ۱۹۹۰	کے دوران تحفظ پودہ جات ۷۹۲ ہیکٹر رقبے میں کیا گیا۔

برقی قوت

سال	کل کنکشن	گھریلو	تجارتی	صنعتی
۱۹۸۳ - ۸۴	۹۳۸۴۶	۷۶۰۶۷	۱۶۸۵۸	۹۲۱
۱۹۸۴ - ۸۵	۱۰۷۷۱۲	۸۸۳۳۶	۱۸۳۲۷	۱۰۴۹
۱۹۸۵ - ۸۶	۱۲۸۶۶۱	۱۰۵۱۳۶	۲۲۳۸۶	۱۱۲۹
۱۹۸۶ - ۸۷	۱۵۳۵۰۳	۱۲۹۳۱۳	۲۳۳۸۷	۱۳۱۵
۱۹۸۷ - ۸۸	۱۸۲۶۲۸	۱۵۳۲۳۵	۲۶۹۶۱	۱۲۳۲
۱۹۸۸ - ۸۹	۲۰۱۸۶۱	۱۷۱۹۲۱	۲۸۳۱۳	۱۵۲۶
۱۹۸۹ - ۹۰	۲۲۰۸۲۳	۲۰۹۸۲۳	۲۹۴۶۳	۱۵۷۶

۴
۱۳۶۵
۱۱۱۰۰
۱۰
۲۲۸۵
۲۲۰۸۶۳
۱۰۱ ایم ڈی اے
۱۶۸ کے ڈبل پراجیکٹ

چیونٹے پن بجلی گھر
بجلی سے منور دیہات
ایچ بی اور ایل ٹی لائنز کلومیٹر میں
گرڈ سٹیشن
ٹرانسفارمرز
صارفین
گرڈ کی موجودہ قوت
بجلی کی کئی کس تقسیم

جنگلات

رقبہ زیر جنگل	۵۵۳۰۹۹ ہیکٹرز
کل جغرافیائی رقبہ کا ۳۲ فیصد	
رقبہ تحت تجارتی جنگلات	۳۶۳۵۳۹ ہیکٹرز
رقبہ تحت غیر تجارتی جنگلات	۱۸۸۵۶۰
رقبہ زیر دیودار درختاں	۱۷۲۵۷
رکل جنگل کے رقبہ کا ۳۰۱۲ فیصد	
رقبہ زیر کائمل درختاں	۲۵۵۶۸ ہیکٹرز
رکل جنگل کے رقبہ کا ۶۷۳۳ فیصد	
رقبہ زیر فر درختاں	۳۰۳۷۱ ہیکٹرز
رکل جنگل کے رقبہ کا ۷۳۲ فیصد	
رقبہ زیر پھل درختاں	۵۵۶۷۹ ہیکٹرز
رکل جنگل کے رقبہ کا ۱۰۰۰۷ فیصد	
رقبہ برائے سبزہ گاہی	۸۹۶ ہیکٹرز
رکل جنگل کے رقبہ کا ۰.۱۶ فیصد	
رقبہ برائے دیگر درختاں	۳۰۳۲۲۸ ہیکٹرز
رکل جنگل کے رقبہ کا ۷۲۹۰ فیصد	

۱۳۲۹۷۰۰ ہیکٹرز

کل جغرافیائی رقبہ

پانی

نلکوں کے ذریعے پانی کی بہم رسانی

۹۰ فی صد گھریلو کنکشن
۱۰ فی صد پبلک سٹیٹ
۴۵ فی صد

شہری :-

دیہاتی :-

نقل و حمل و مواصلات

سرکاری :-

کلومیٹر میں لمبائی

۱۵۷۶

پختہ :-

۱۰۴۲

بچی :-

۲۶۱۸ کلومیٹر

میزان

لا سکی :-

جنرل پوسٹ آفس

۲۷۵ ڈاکخانے

۸۸۰ چھوٹے ڈاکخانے

۱۰۱ ٹیلیفون ایکسچینج و دفاتر

۱۰۲۶۱ ڈرنگنگ ٹیلیفون کنکشن

کل ٹیلیفون کنکشنوں کی

۱۱۹۸۵ استطاعت

۶۴ ڈاکخانہ جات کے زیر اہتمام پبلک کال آفس

۵۸ ایس سی او " " " "

۶۲ نائڈر حکمانہ پبلک کال آفس

نوٹ :- پی. سی. او سگمہ بند کروا گیا ہے۔

تعلیم

تعداد ادارہ جات

میزان	مرزبانہ	زبانہ	نام ادارہ جات
۲۶۵۳	۶۳۱	۲۰۱۲	پرائمری سکول
۸۵۵	۳۳۹	۳۰۶	مڈل سکول
۳۶۵	۳۱۳	۱۵۲	ثانوی سکول
۵	۳	۲	ہائیر سکندری سکول
۳۸	۱۹	۱۹	اعلیٰ ثانوی تعلیمی کالج
۲۵	۱۹	۶	ڈگری کالج
۱	۱	-	کالج آف ایجوکیشن
۶	۳	۲	جامعاتی کالج
۸	۳	۲	بنیادی تعلیم کے کالج
۱	۱	-	مرکز توسیع تعلیم
۱	۱	-	اساتذہ کی ذمہ داری تکنیکی تربیت گاہ
۱۸	۹	۹	پی ٹی سی ٹریننگ سینٹرز
۱۴	۱۴	-	مکتب
۱۴۱۹	۱۴۱۹	-	مسجد سکول
۲۰	۲۰	-	محلہ سکول
۱۲	۱۲	-	دیہی تربیت گاہیں (لوگوں کیلئے)
۱۳	-	۱۳	مرکز خاندانی رطابات کے لئے
۵۸۵۳	۳۲۲۸	۲۶۲۵	میزان

آزاد کشمیر میں ۱۹۴۷ء کے تعلیمی اداروں کا موجودہ تعلیمی اداروں کی تعداد سے موازنہ

نام ادارہ	۱۹۳۷ء			۱۹۶۷ء			۱۹۸۹ء		
نام ادارہ	مرزبانہ	زبانہ	کل	مرزبانہ	زبانہ	کل	مرزبانہ	زبانہ	کل
بنیادی سکول	۲۵۰	۴	۲۵۴	۹۸۸	۶۲۵	۱۶۱۳	۶۳۱	۲۰۱۲	۲۶۵۳
متوسط سکول	۲۹	۱	۳۰	۲۲۶	۵۸	۲۸۵	۳۳۹	۳۰۶	۸۵۵
ثانوی سکول	۶	-	۶	۱۱۹	۱۶	۱۳۶	۳۱۳	۱۵۲	۳۶۵
ہائیر سکندری سکول	-	-	-	-	-	-	-	-	۵
اعلیٰ ثانوی ادارہ	۱	-	۱	۱۶	۳	۱۹	۱۹	۱۹	۳۸
ڈگری کالج	-	-	-	۸	۳	۱۱	۱۱	۶	۲۵
کالج برائے تعلیم	-	-	-	-	-	-	-	-	۱
یونیورسٹی کالج	-	-	-	-	-	-	-	-	۶
بنیادی تعلیم کالج	-	-	-	-	-	-	-	-	۸
مرکز توسیع تعلیم	-	-	-	-	-	-	-	-	۱
اساتذہ کا ذمہ داری تکنیکی تربیت گاہ	-	-	-	-	-	-	-	-	۱
مکتب	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳
مسجد سکول	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۴۱۹
محلہ سکول	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۰
دیہی تربیت گاہ	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۲
مرکز خاندانی تعلیم	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳
بالتوا	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۲
پی ٹی سی سینٹرز	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۸
میزان	۲۸۶	۵	۲۹۱	۱۳۵۹	۷۲۷	۲۰۸۵	۳۲۲۸	۲۶۲۵	۵۸۵۳

صحت عامہ

۱۱	ہسپتال بح سہی ایم ایچ
۱	تپ دق کے ہل ہسپتال
۱۳۶۶	ہسپتالوں میں بستروں کی تعداد
۲۰	دیہی طبی مراکز
۴۲۷	بنیادی طبی حلقے
۱۷	پچھ وزچہ کی صحت کی نگہداشت کے طبی مراکز
۳۵۲	امراض کے ماہرین خصوصی اور ڈاکٹر بشمول انضمامیہ کے ۱۹ ڈاکٹر
۳۰	دندان ساز سرسین
۹۵	زرسیں
۶۳	نمائین طبی معاذین ایل ایچ وی
۱۱۶۵	دیہی دائرہ جات
۲۵	ٹی بی کلینک
۳۴	حذام کے مراکز
۹۰	ای۔ پی۔ آن کا انسدادی احاطہ

* بچوں کے چھ مہلک امراض -

۱۸

۱۹۳۷ء کی طبی سہولیات کا موجودہ سہولت سے موازنہ

۱۹۹۰ء	۱۹۳۷ء	طبی سہولتیاں :-
۱۳۶۶	۳۰	ہسپتالوں میں بستروں کی تعداد
۲۵	-	دیہی طبی مراکز
۴۲۷	۱۱	بنیادی طبی حلقے
۱۷	-	زرچہ وزچہ کی صحت کی نگہداشت کے طبی مراکز
۳۵۲	-	ماہرین خصوصی، ڈاکٹرز اور انتظامی ڈاکٹرز
۳۰	-	جراح دندان
۹۵	-	زرسیں
۶۳	-	نمائین طبی معاذین
۱۱۶۵	-	دیہی دائرہ جات
۹۰ فیصد	-	انسداد امراض کا احاطہ

* بچوں کے چھ مہلک امراض

صنعتیں اور معدنیات

۱۔ - صنعتیں*

سرکاری

نجی

کل میزان

۵۷۱ پونٹ

۵۷۱ پونٹ

۷	۱- صنعتی ملازمتیں
۵	۲- وکیشنل یوتھ سنٹر برائے مردوں
۴	۳- وکیشنل یوتھ سنٹر برائے خواتین
۴	۴- وکیشنل ادارے برائے مردوں
۲	۵- خواتین کیلئے تربیتی و ترقیاتی ادارے برائے چوٹی کام وادنی بنائی
۳۱	۶- صنعتی سکول برائے خواتین
۱۰	۷- کثیرالتجارتی تربیتی مرکز برائے خواتین
	۲:- معدنیات

۲- چھتاق	۱- کھربامٹی
۴- گریفائٹ	۳- کوئلہ
۶- لیمونائٹ	۵- بالکائٹ
۸- سوپ سٹون	۷- ابرق
۱۰- ریت	۹- سنگ مرمر

۱۱- قیمتی پتھر (مہیرے وغیرہ)

۱۲- ٹورسیلائٹ ۱۳ بیٹونائٹ ۱۴ زرد آچر ۱۵ پاٹیرائیس ۱۶ سٹرائٹس ۱۷ لائٹ سٹون
۱۸- ڈوٹنائٹ

اس میں سال کی کل صنعتیں بھی شامل ہیں۔

سیاحت

مقامات جہاں پر فیکہ جنگلات، محکمہ سیر و سیاحت اور محکمہ تعمیرات عامہ کے تحت
سیاحتی قیام گاہیں بنی ہوئی ہیں۔

۱۔ محکمہ جنگلات کے تحت تفریحی قیام گاہیں

(۱) ضلع مظفر آباد کے اندر سیاحتی مقامات

۱- ریسٹ ہاؤس لون جنگلہ	۱۱- ریسٹ ہاؤس	کٹن
۲- " " ڈنگیاں	۱۲- " "	ٹوٹری ناٹ
۳- " " ساحلہ نسیم دیلی	۱۳- " "	ہلہت
۴- " " ہاڈی اشکوٹ	۱۴- " "	ریشیاں
۵- " " کیرن	۱۵- " "	کامہیاں
۶- " " دواریاں	۱۶- " "	گروسی دوپٹہ
۷- " " تھنیاں	۱۷- " "	کوٹالہ
۸- " " شاردہ	۱۸- " "	دارکھن
۹- " " کیل	۱۹- " "	چکوتھی
۱۰- " " جانوٹی	۲۰- " "	ڈنہ

(۲) ضلع باغ کے اندر سیاحتی مقامات

۱- ریسٹ ہاؤس دھیرکوٹ	۳- ریسٹ ہاؤس	مہنگلی
۲- " " ارجھ	۴- " "	کہوٹہ (ناردرٹ)

(۳) ضلع پونچھ کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس	پنڈری	۲۔ ریٹ ہاؤس
۳۔ " "	بلوچ	۱۔۴۔ " "

تراڈ کھل
عباس پور

(۴) ضلع کوٹلی کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس سہنہ	۲۔ ریٹ ہاؤس
۳۔ " " چھوچھ	۴۔ " " ہولڈر
۵۔ " " برہمیاں	۶۔ " " کھوئی رٹہ
۷۔ " " فتح پور نکیاں	

سہنہ بہنہ
ہولڈر
کھوئی رٹہ

(۵) ضلع میرپور کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس	میرپور	۲۔ ریٹ ہاؤس
۳۔ " " باغشہر		۴۔ " " چمکی
۵۔ " " مندوٹ		۶۔ " " مہمبر
۷۔ " " جنڈی پورنترہ -		

چمکیاں
چمکی
مہمبر

۲۔ حکمیر سیاحت کے تحت تفریحی قیام گاہیں

۱۔ ضلع مظفر آباد کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس مظفر آباد	۲۔ ریٹ ہاؤس	چکار
۳۔ " " چنیاں رلیپر	۴۔ " " نیلم	
۵۔ " " بہت	۶۔ ٹورسٹ ہٹ	سائند
۷۔ " " کٹن (۲ عدد)	(ایک عدد مزید زیر تعمیر)	
۸۔ ٹورسٹ ہٹ دواریاں	۹۔ ریٹ ہاؤس	شاردا
۱۰۔ " " نیلم	۱۱۔ " " لون بنگلہ	
۱۲۔ ایکلز " سنڈری	۱۳۔ پوتھ ہاسٹل	شاردا (۲ عدد)
۱۴۔ پوتھ ہاسٹل دائر کھن	۱۵۔ ٹورسٹ ہٹ	چکار

(۲) ضلع باغ کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ٹورسٹ ہٹس دھیر کوٹ ۳ عدد	۲۔ لاگ ہٹ	دھیر کوٹ
۳۔ ریٹ ہاؤس نیلم ہٹ (زیر تعمیر)	۴۔ ریٹ ہاؤس لس ڈنڈ (زیر تعمیر)	

(۳) ضلع پونچھ کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس دادلا کوٹ ۲ عدد	۲۔ ہٹ چھوٹا گلہ (منجوسہ)
۳۔ تھن پانی لان (سراٹے)	۴۔ پوتھ ہاسٹل چھوٹا گلہ (زیر تعمیر)

(۴) ضلع کوٹلی کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ریٹ ہاؤس کوٹلی	۲۔ ریٹ ہاؤس کھوئی رٹہ (زیر تعمیر)
۳۔ " " کرلیا جھان (زیر تعمیر)	۴۔ ٹورسٹ ہٹ ہاؤس فتح پور نکیاں (زیر تعمیر)

(۵) ضلع میرپور کے اندر سیاحتی مقامات

۱۔ ایکلز ہٹ میرپور	۲۔ ریٹ ہاؤس جنڈی پورنترہ (زیر تعمیر)
۳۔ انفارمیشن مظفر میرپور آزاد کشمیر -	

چھٹے پنجالہ منصوبہ اور

ساتویں پنجالہ منصوبہ کے تحت سالانہ ترقیاتی پروگرام

(د) چھٹے پنجالہ منصوبہ از ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۸ء
کے تحت ترقیاتی پروگرام

منصوبے کے دوران کل مجوزہ مالی تجاویز ... ۳۱۱۲ ملین روپے

(رقم ملین میں)

سال	سالانہ ترقیاتی تجاویز	مقادات	فیصد مقادات
۱۹۸۳ - ۸۴	۳۹۶۳۰۰	۴۰۵۳۱۲	۱۰۳.۳ فیصد
۱۹۸۴ - ۸۵	۴۵۰۰۰۰	۴۳۸۶۸۸	۹۷.۵۳
۱۹۸۵ - ۸۶	۶۰۰۰۰۰	۶۳۱۶۵۴۹	۱۰۵.۲۵
۱۹۸۶ - ۸۷	۶۲۸۲۲۸	۷۶۲۳۲۶	۱۰۳.۶۸
۱۹۸۷ - ۸۸	۸۰۲۸۷۷	۸۶۰۶۲۸۳	۹۸.۶۰

(از ۱۹۸۸ - ۱۹۹۳)

(ب) ساتویں پنجالہ منصوبے کے تحت ترقیاتی پروگرام

سال	سالانہ ترقیاتی تجاویز	مقادات	فیصد مقادات
۱۹۸۸ - ۸۹	۸۴۷۰۸۳	۸۴۵۹۲۵	۹۹.۸۶ فیصد
۱۹۸۹ - ۹۰	۹۶۱۷۰۰	۹۶۱۷۰۰	۱۰۰
۱۹۹۰ - ۹۱	۹۷۸۰۰۰		
۱۹۹۱ - ۹۲			
۱۹۹۲ - ۹۳			

مل تخمیناً اعداد و شمار

۱۰۳.۰۰ ملین روپوں کا مخصوص ترقیاتی پروگرام اس میں شامل نہیں ہے۔

پھٹے پنحصالہ منصوبوں میں خرچ اور ساتویں پنحصالہ

منصوبہ میں خرچ کی تجویز بحوالہ مختلف سیکٹرز

(رقم بلین میں) (۱۹۸۳-۱۹۸۸) (۱۹۸۸-۱۹۹۲) ساتویں منصوبے کے نام شعبہ — پھٹے منصوبہ پر خرچ — ساتویں منصوبے کی تجویز — کل کا فیصد

۱۱۰	۵۷۴	۲۰	۲۱۹	۲۵۰	زراعت
۲۹۰	۱۵۱۳	۷۰	۷۳۵	۲۲۵	پانی و بجلی
۳۰	۱۵۶	۶۰	۸۱	۰۱۰	صنعتیں اور معدنیات
۲۳۰	۱۲۰۰	۵۰	۷۳۲	۳۲۹	مواصلات
۹۰	۲۶۹	۸۰	۲۶۸	۰۸۰	قومیاتی منصوبہ بندی
۱۵۰	۷۸۳	۰۰	۲۹۱	۷۸۷	تعلیم و تربیت
۱۰۰	۵۲۲	۰۰	۲۵۳	۶۰۷	صحت عامہ
			۳۲۰	۳۸۱	دیگر
۱۰۰	۵۲۱۹	۸۰	۳۱۰۲	۲۷۸	میان

فائل اعداد و شمار

